

сфери, НП (С)БОДС 123 потребують деталізації в частині документального оформлення та відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку надходження, використання та вибуття запасів.

Список використаних джерел:

1. Дорошенко О. О. Запаси бюджетних установ: порівняльний аналіз сучасної облікової практики та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі // Науково-практичне видання Незалежний аудитор, № 2 (IV), 2012. – С. 50-54.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 12 «Запаси» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» Затверджено наказом Міністерства Фінансів України від 12.10.2010 № 1202 (Електронний ресурс). – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
4. Про затвердження Інструкції з обліку запасів бюджетних установ: наказ Державного казначейства України від 08.12.2000 № 125 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/law/main.cgi>
5. Прядка Н. М. Визнання запасів в обліку установ сектору державного управління // Облік і фінанси, № 4 (62), 2013. – С. 71-74.
6. Стратегія модернізації системи обліку в державному секторі на 2007-2015 роки: (Схвалено Постановою Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 р. № 34) (Електронний ресурс) // Міністерство фінансів України: (сайт). – <http://www.minfin.gov.ua>

Сліпченко Г.М.

аспірант,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

**ЩОДО РОЗРАХУНКУ ДОДАНОЇ ВАРТОСТІ
ЗА ДАНИМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ТОРГІВЛІ**

В сучасних умовах одним із індикаторів діяльності суб'єкта господарювання виступає додана вартість. Вона є одним з основних показників ефективності господарської діяльності підприємства. Даний показник у торгових підприємств показує скільки до вартості товару добавлено нової вартості, яка може бути куплена кінцевим споживачем. От же в умовах ринкової економіки до предметів праці повинно додаватись стільки вартості, щоб вартість реалізації товару не перевищувала його ринкову ціну. Проте обчислення доданої вартості за даними бухгалтерського обліку і звітності вивчено недостатньо, тому дане питання потребує подальших досліджень та відкрите для наукових дискусій.

Мета доповіді є визначення проблемних аспектів обчислення величини доданої вартості за даними бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі.

Термін «додана вартість» почав використовуватися у вітчизняному законодавстві з введенням в Україні податку на додану вартість (ПДВ). Тоді ж і виникла необхідність обчислення бази оподаткування податком на додану вартість, визначення власне і суми доданої вартості. Однак на сьогодні в

науковій літературі відсутній єдиний підхід до трактування поняття доданої вартості.

Українська вчена О. Амоша зазначає [1, с. 5], що додана вартість виступає як природний об'єкт оподаткування, оскільки саме приріст вартості, а не її джерело доцільно використовувати для фінансування суспільних витрат, а з позиції бухгалтерського обліку додана вартість – це доходи за вирахуванням витрат на придбання матеріальних ресурсів.

Так К. Уллубієва [3, с. 172] зазначає що додана вартість це вартість, яка створюється у процесі виробництва та реалізації продукції внаслідок взаємодії чотирьох груп економічних агентів: працівників, уряду, постачальників капіталу та безпосередньо підприємства.

Додану вартість можна обчислити двома способами. Так Халлер А. та Е. Столові [5, р. 26] вважають що обчислення доданої вартості двома способами є характерної рисою для концепції доданої вартості та погоджуються з іншими вченими щодо її дихотомії (грец. *dichotomia*, від *dicha* – на дві частини і *tome* – переріз). Так за першим методом (субтрактивним) величина доданої вартості визначається як різниця між вихідною та вхідною вартістю.

Вхідна вартість складається з:

1. вартості придбаних сировини, матеріалів, товарів;
2. Інші витрати.

Вихідна вартість складається з:

- виручка від реалізації;
- інші доходи;
- величини зміни вартості залишків сировини, матеріалів, товарів, готової продукції;
- величини зміни вартості незавершеного виробництва.

За другим методом (адитивним) додана вартість може бути обчислена, як сума часток внеску кожної складової доданої вартості.

Погодимось з тим, що додана вартість торговельного підприємства складається з наступних показників:

- 1) заробітної плати персоналу з нарахуваннями;
- 2) податки, які включаються до витрат;
- 3) плата за використання капіталу (дивіденди, відсотки, орендна плата);
- 4) прибуток;
- 5) амортизаційні відрахування;
- 6) інші витрати.

Визначимо суму доданої вартості на умовному прикладі торговельного підприємства ТОВ «Б-У» (звичайного платника ПДВ) за 1 квартал 2015 року (таб. 1) за адитивним методом обчислення доданої вартості.

Таблиця 1

Відображення складових доданої за ПСБО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» та на рахунках бухгалтерського обліку

№	Назва складової	Фінансова звітність	Рахунки бухгалтерського обліку
1	Витрати на оплату праці за 1 квартал 2015 року (ЗП)	Розкриття інформації не передбачено	Оборот за кредитом рах 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» Сума 360,3 тис. грн
2	Витрати на відрахування ЄСВ (НЗП)	Розкриття інформації не передбачено	Оборот за кредитом рах 65 «Розрахунки за страхуванням» Сума 136,7 тис. грн
3	Податки, які включаються до витрат (військовий збір 1,5%) (ПВВ)	Розкриття інформації не передбачено	Рахунки класу 9 «Витрати діяльності» у кореспонденції з кредитом рах 64»Розрахунки за податками і платежами» 5,4 тис. грн
4	Відсотки нараховані до сплати (ВНС)	Розкриття інформації не передбачено	Оборот за кредитом рах 95 «Фінансові витрати» 360,0 тис. грн
5	Прибуток (П)	Рядок 2290 Звіту про фін. результати	Оборот за кредитом рах 44 «Нерозподілені прибутки (збитки)» 350,4
6	Амортизація (А)	Розкриття інформації не передбачено	Оборот за кредитом рах 13 «Амортизація» 3,5 тис. грн

Отже за даними бухгалтерського обліку величина доданої вартості за 1 квартал 2015 року дорівнює ДВ=1216,3 (ЗП + НЗП +ПВВ +ВНС +П +А = 360,3 +136,7 +5,4 +360,0 +350,4 +3,5) тис. грн.

Отже даними, що містяться у фінансовій звітності суб'єкта господарювання (ПСБО 25),використовуючи адитивний метод не можна визначити величину доданої вартості суб'єкта господарювання. Однак за допомогою рахунків бухгалтерського обліку це цілком можливо. Проте така ситуація не перешкоджає справляти податок на додану вартість, за яким оподаткуванню підлягає не об'єкт (додана вартість) оподаткування, а база оподаткування.

Отже додана вартість – це нова вартість, яка створюється самим підприємством, внаслідок проведених дій над засобами праці та предметами

праці. Для практичного використання показника доданої вартості необхідно внести зміни до діючих бухгалтерських стандартів щодо його обчислення та відображення як окремого показника в фінансовій звітності суб'єкта господарювання. Напрями подальших досліджень повинні бути також спрямовані на визначення методики обчислення доданої вартості.

Список використаних джерел:

1. Амоша О. О. Механізм оподаткування доданої вартості: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня кан. еконм. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг та кредит» / Олена Олександрівна Амоша. – Київ, 2005. – 20 с.

2. Уллубієва К. К. Бухгалтерський облік і контроль розрахунків за податком на додану вартість: організація і методика: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня кан. еконм. наук: спец. 08.00.09 «бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Каріна Касумбеківна Уллубієва – Київ, 2012. – 21 с.

3. Уллубієва К. К. Додавлена та додана вартість: сутність та взаємозв'язок понять в бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1782/1/35.pdf>

4. Уллубієва К. К. Додана вартість як об'єкт бухгалтерського обліку та база обкладання ПДВ [Електронний ресурс]-Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1400/1/39.pdf>

5. Haller A. Value added in financial accounting: A comparative study between Germany and France / Axel Haller, Hervé Stolowy // *Advances in International Accounting*. – 1998. – Vol. 11, № 1. – Pp. 23-51.